

N:11
NOVEMBER

1930

TALU PERENNAINE

SR
7015

Akadeemiline Põllumajanduslik Selts kümne aastane.

Käesoleva aasta 5. nov. saab Akadeemiline Põllumajanduslik Selts kümne aastaseks. Aastapäeva pühitsemine sünnib 16. nov. s. a. piduliku aktusega kell 12 päeval seltsi ruumes ja koosviibimisega kell 8 õhtul samal päeval üliõpilas majas.

Kuna A. P. S. on „Taluperenaise“ väljaandja, siis ei ole vast ka „Taluperenaise“ lugejatel huvituseta heita pilku A. P. S-i saamise ja tema esimese möödunud kümneaastasesse tegevusse.

A. P. S-i asutajateks olid noored põlluteadlased — eelmisel aastal avatud Tartu ülikooli põllumajandusteaduskonna üliõpilased.

Seltsi asutajad seadsid sihiks liikmete igakülgse arendamise. Ühtlasi pidi selts olema ka kohaks, kus tulevased põllumajanduse tegelased pidid üksteisega tihedalt kokku puutuma ja üksteist tundma õppima. Kuid selle juures oli A. P. S-il veel teine tähtsam ülesanne: ta pidi olema vahemeheks põlluteadust õppija ja tegeliku põllumehe vahel, pidi olema sideülikaks põlluteaduse ja põllutöö alal. Kuna ülikooli õppetöö ei võimalda kõigekülgselt tundma õppida põllumajanduslikku elu tema mitmekesisest avalduses, siis tahtis A. P. S. siin appi tulla ja lähendada tegeliku elu küsimusi põllumajandust õppijatele. Siit kaudu pidi korraldatama andmete kogumist, välja saatetama uurijaid mitmesuguste põllumajanduslike küsimuste alal jne.

Noorte põllumajandusteadlaste algatus oli hästi mõeldud, kuid selleks, et oma kavatsustest midagi täide saata, vajati eeskätt asjasse häätahtlikult suhtujat vane-

mat juhti ja teiseks — raha. Kes teab, kuidas oleks arenenud A. P. S-i tegevus, kui seltsi esimeheks ei oleks tulnud mitte ülikooli põllumajandusteaduskonna esimene dekaan

prof. P. Kõpp, kes on jäänud A. P. S-i juhiks kuni käesoleva ajani. Tänu oma esimehele omas A. P. S. algusest peale õige suuna nii oma vaimlises töös kui ka majanduslikkudes ettevõtetes.

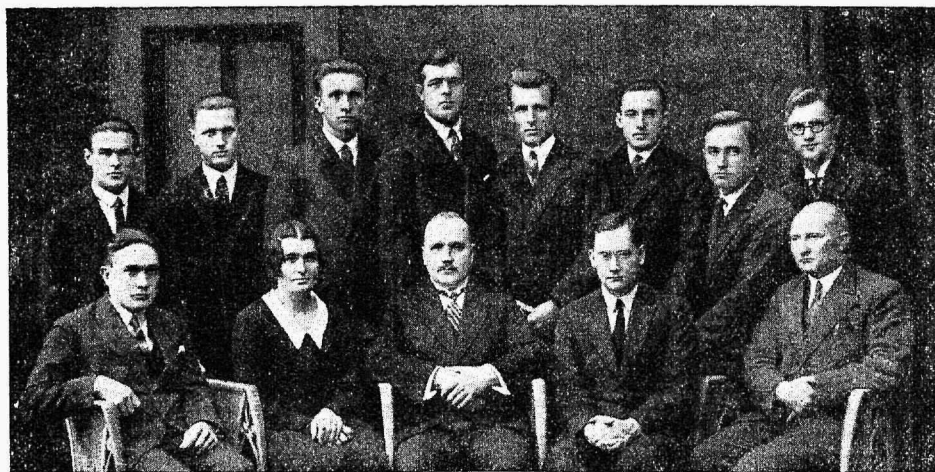
Kuna seltsil puudusid alul oma ruumid, siis ei saadud ka teha palju muud, kui korraldada pääasjalikult kõnekoosolekuid, kus esinesid kõnede nede nidega nii seltsi omad liik-

med kui ka juhtivad põllumajandustegelased väljastpoolt tähtsamate põllumajanduslike päevaküsimuste üle. Sel teel said A. P. S-i liikmed ülevaate tähtsamate

põllumajanduslike asutuste tegevusest ja mitmesugustest eluavaldustest põllumajanduse alal. Sel teel on A. P. S. sidet pidanud põllumajanduslike asutustega kuni tänapäevani ja tema liikmed on alati võinud omada ülevaateid ja teadmisi meie tähtsamate asutuste tegevusest, mida ülikool mitte ei anna. Tulevasel agronoomile on see aga väga tähtis.

Kuid A. P. S-il oli tarvis

sidet luua ka tegeliku põllumehega. Selleks korraldas A. P. S. ärksamate põllumeeste aadresside kogumise. Lühikese aja jooksul oligi A. P. S-il ümmarguselt 7000 tegeliku põllumehe ja kohaliku juhtiva tegelase aadressi käes. A. P. S. on nendega hiljem mitu korda ühendust pidanud ja alati on nad seltsile suurt vastutulelikkust üles näidanud. Need tegelased on ka „Taluperenaise“ levitamisel ja rahva sekka viimisel palju kaasa aidanud,

Akadeemilise Põllumajandusliku Seltsi juhatus käesoleval aastal.

Istuvad (pahemalt): Elmar Roger — ametita juhatuse liige, Liis Käbin — ametita juhatuse liige, prof. dr. PEETER KOPP — esimees, dots. Martin Gross — laekur, Ants Käsebier — ametita juhatuse liige. Seisavad (pahemalt): Hans Jaanusson — teine abikirjatoimetaja, Richard Tomson — abilaekur, Arnold Steinberg — kirjatoimetaja, Alfred Truu — majaisa, Joosep Nõu — esimene abiesimees, Julius Kass — teine abiesimees, Leonhard Loko — ametita juhatuse liige, Endel Vint — esimene abikirjatoimetaja.

Ak. Põllum. Seltsi koosolekute saal.

nagu mitme teisegi A. P. S-i ettevõtte puhul. Paljud neist on isegi A. P. S-i toetajad liikmed ja seega toetanud seltsi suuremate või vähemate summadega.

Vahepeäl hakkas A. P. S-i käsi ka aineliselt paremini käima. Hulk ühistege-
lisi asutusi ja ka paljud maa-
valitsused mää-
rasid talle toe-
tusi. Seltsi lae-
ka seisukord
võimaldas üü-
rida juba oma
ruumi — alul
küll ainult ühe
toa — ning ava-
da lugemislaua
ja asuda raama-
tukogu asuta-
misele. Raama-
tukogusse telliti
eeskätt üliõpi-
lastele tarvili-
kud õppe- ja
käsiraamatud
mitmes eksem-
plaris, nii et
üliõpilastel ei
tarvitsenud en-
dil osta kõiki

kalleid raamatuid. Sellepoolest on põllumajandustea-
duskonna üliõpilased — tänu A. P. S.-ile — palju pa-
remas seisukorras, kui mõnegi teise teaduskonna üli-
õpilased, kellel
puudub sarna-
ne raamatuko-
gu. Hiljem täi-
endati raamatu-
kogu aast-aas-
talt, nii et see
on nüüd üks
paremaid põllu-
majanduslikke
raamatukogu-
sid Eestis ja A.
P. S-i lugemis-
laud üks täieli-
kumaid, kuna
sellel leidub
suur valik ko-
dumaa kui ka
välismaade põl-
lumajanduslik-
ke ajakirju ja
ajalehti. See on
kahtlemata täht-
tis tegur üliõpi-
laste seisuko-
halt, kuna või-
maldab põhja-
likumat õppetööd ja suurt kokkuhoidu tarviliku kir-
janduse soetamisel.

A. P. S. on korraldanud ka mõnesuguseid uuri-
musi põllumajanduse alal. Nii on kogutud andmeid
talumajapidamiste kohta, põllutöö ja maaharimise vii-
side kohta, on korraldatud põhjalikum ankeet mõne
umbrohu levimise, tõrje jne. kohta. Nii muutus A. P. S.
ikka enam ja enam põllumajanduse üliõpilaste vaim-

lise elu keskkohaks. — Sel moel oli A. P. S. oma
ülesandeid osaliselt täitnud: ta oli kaasa aidanud
oma liikmete enesearendamisele, oli sidet loonud seltsi
ja tegeliku elu vahel — kuid A. P. S-i ülesannete

hulka kuulus
veel anda omalt
poolt midagi
ka meie põllu-
majandusele,
aidata kaasa
meie põllukul-
tuuri tõstmisele,
sest tahtis ta ju
olla teatud va-
hemeheks tege-
liku põllutöö ja
põlluteaduse
vahel.

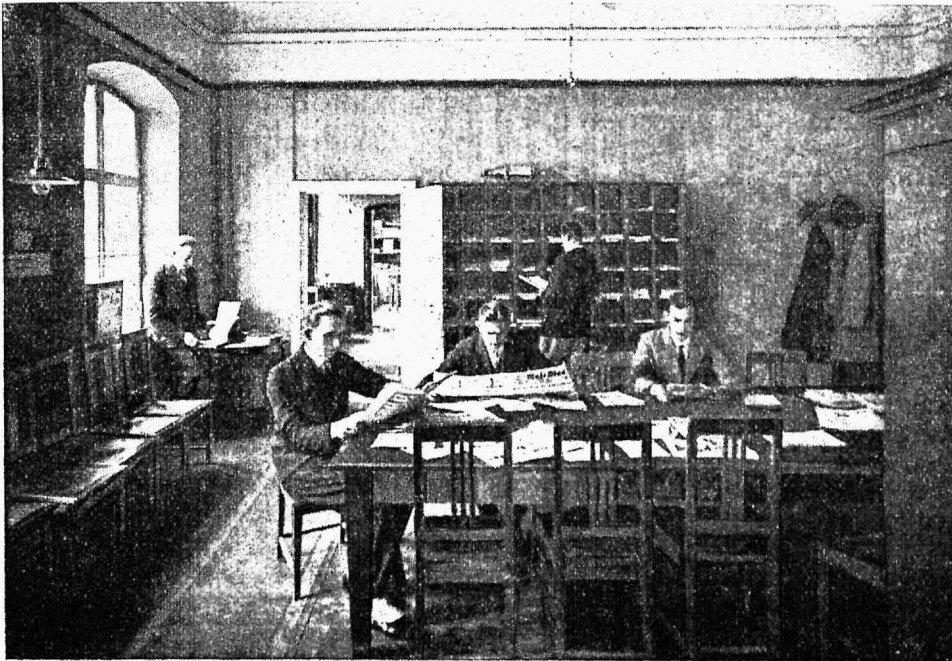
Sel viima-
sel alal võttis
A. P. S. endale
ülesande, mil-
lele mõnedki
organisatsioo-
nid olid mõel-
nud jubavarem-
gi, kuid mille
täitmisele nad
polnud suutnud
asuda. Nimelt
A. P. S. asus

„Põllumehe käsiraamatu“ koostamisele ja
kirjastamisele, mis oleks „tarkuseraamatuks“ kõigile
põllumeestele, kuhu koondatud andmed ja õpetused
oleksid kõigiti
kaalutud ja
põhjendatud
kodumaaliste
kogemustega.

Käsiraama-
tu väljaandmine
on aga suur
kulukas töö.
See sai võima-
likuks ainult
selle tõttu, et A.
P. S-il lubati
korraldada paar
suuremat lote-
riid, mis tänu
tegelikkude
põllumeeste en-
di lahkele kaas-
abile, hästi õn-
nestusid. Sisse-
tulek nendest
loteriidest või-
maldas käsiraa-
matu, mis on
mõeldud 5. suu-
re köitelisena,

kolme esimese köite trükkimise. (Kaks esimest köidet
on ilmunud ja juba läbi müüdud, kolmas ilmub tänavu
jõuluks). Nii võimaldas õieti põllumeeste kaasabi
A. P. S.-ile välja anda meie põllumajandusele nii täht-
sat teost, kui seda on „Põllumehe käsiraamat“, ta on
A. P. S-i ja tegelikkude põllumeeste tiheda koostöö
saavutis.

Alates 1. jaanuarist 1926. a. astus A. P. S. ka

Ak. Põllum. Seltsi lugemistuba. Raamatukogu pilt on kaanel.

Ajakirja „Taluperenaise“ toimetuse ja talituse ning „Taluperenaise“ ja A. P. S-i ametnikud.

põlluteadusliku kuukirja „Agronoomia“ kaasväljaandjaks. Nii on A. P. S. püüdnud kaasa töötada ka meie põllumajandusteadusliku kirjanduse rikastamisel.

Kui A. P. S. oli edukalt töötanud põllumajanduse alal, siis kodumajanduse alast oli ta esimestel aastatel seisnud täiesti kõrval. Et töö põllukultuuri tõstmisel oleks täielik ja igakülgne, siis oli loomulik, et A. P. S. asus ka maanaiste kutseajakirja „Taluperenaise“ väljaandmisele, mis sündis 1927. aastal. „Taluperenaise“ lugejad on võinud ise jälgida ja hinnata A. P. S-i tööd sel alal.

Ka muidu on A. P. S-i sisemine elu aastate jooksul mitmeti täienenud.

Kui alul A. P. S-i tegevus avaldus pääasjalikult kõnekoosolekute pidamises, raamatukogu ja lugemislaua korraldamises ning põllumajanduslike oskussõnade väljatöötamises, siis nüüd on tegevus koondunud väga mitmekesisestse toimkondadesse.

Naisüliõpilased töötavad kodumajanduse toimkonnas, kus nad hangivad endile teadmisi kodumajanduse aladelt, kuid ka meesüliõpilasi liigub ses toimkonnas. Osa A. P. S-i liikmeid töötab kõnede ja arvustuste toimkonnas, kus noored põlluteadlased õpivad ja harjutavad neile nii vajalikku kõnekunsti ja arvustamist. Ajakirjanduse toimkonnas harjutatakse põllumajanduslike ajakirjade sisu kohaste kirjutiste kirjutamist. Põllumajanduse uurimise toimkond saadab suveti oma liikmeid mõne kodumaa nurga põllumajandusega põhjalikult tutvuma, kusjuures nende töö aruanne jääb A. P. S-ile. Pääle selle A. P. S. soodustab kodumaa põllumajanduse uurimist ka sellega, et ta määrab auhindu võistlustöödele mitmesugustes põllumajanduslik-

kudes küsimustes. A. P. S-i auhinnad määratakse ühesugustel alustel ülikooli poolt määratud auhindadega ja kuulutatakse välja ülikooli aastapäeval.

Pääle juba kirjeldatu töötatakse A. P. S-is veel kodumaa põllumajanduslike taimetaimede korraldamisel, seemnekogude koostamisel jne. On asutatud ka foto-toimkond, kelle ülesandeks valmistada ja koguda pilte kodumaa põllumajandusest jne. Üldse töötab praegu A. P. S-i juures 17 mitmesugust toimkonda.

Kümne aasta jooksul on paarikümne asutaja-liikme poolt ellukutsutud selts arenenud organisatsiooniks, kelle liikmeks on, või on olnud, pea iga Tartu ülikoolis põllumajandust õppinu ning hulk ülikooli õppejõude. Selts ei ole jäänud mitte kitsaks üliõpilasorganisatsiooniks, ei ka tegelikult elust kaugel seisjaks puhtakadeemiliseks seltsiks, vaid ta on otsinud ja ka leidnud teed tegeliku põllumehe juurde. Nii on tal ka kui üliõpilasi kasvataval organisatsioonil omad teened. Akadeemilise Põllumajandusliku Seltsi koolist läbikäinud noored põlluteadlased omavad õige vaate meie põllumajandusliku elu ja tema arendamise võimaluste kohta. Sellelt seisukohalt on A. P. S-il tähtis koht meie põllukultuuri edendamisel.

Kümne aasta juubel ei anna õigusi ega põhjust jääda veel puhkama. Ees seisab alles tõsine töö, sest nüüd on ju A. P. S. juba enam-vähem täisealine. Selleks tööks soovib „Taluperenaine“ kui A. P. S-i üks suuremaid ettevõtteid, A. P. S-ile ja tema väsimatule juhile prof. dr. P. Kõppile palju jõudu ja sama hääd kordaminekut kõiges, nagu see olnud esimese kümne aasta jooksul, seltsi liikmetele aga sama üksmeelt ja visadust püüetes, nagu see valitsenud A. P. S-is tänini.